

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL NACIONALINĖS
DARBOTVARKĖS „LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ RENGIMO PILIETINIAM
PASIPRIEŠINIMUI STRATEGIJA“ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
(toliau - Projektas)
(TAP-21-1183; TAIS NR. 21-29233)**

2021-09-10 Nr.G-3048

Vilnius

Įvertinę Projekto ir Projektu tvirtinamos Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ (toliau – Strategija) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Strateginio valdymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad *„nacionalinės darbotvarkės – planavimo dokumentai, rengiami vadovaujantis šiuo įstatymu, jeigu jų rengimą numato atitinkamą valstybės veiklos sritį reglamentuojantys įstatymai, <...>, jungiantys kelias valstybės veiklos sritis ir nustatantys ilgesnės negu 10 metų trukmės strateginius tikslus, uždavinius, poveikio rodiklius, taip pat kitus elementus, privalomus pagal Europos Sąjungos teisės aktus ir (arba) kitus tarptautinius įsipareigojimus. Šie dokumentai rengiami atsižvelgiant į Valstybės pažangos strategiją ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepciją“*. Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalių, 7 straipsnio 1 ir 4 dalių ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 141 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo“ (toliau – Metodika), 26 punkte nustatyta, kad nacionalines darbotvarkes sudaro Įstatymo 6 straipsnio 4 punkte nurodyti elementai. Atkreipiame dėmesį, kad pateiktoje Strategijoje nėra formuluojami (nurodomi) tokie elementai kaip strateginiai tikslai.

Taip pat kyla abejonių dėl Strategijos atitikties minėti įstatymo nuostatai, kad nacionalinėje darbotvarkėje turi būti nustatyti *ilgesnės negu 10 metų trukmės strateginiai tikslai* (sistemiškai įvertinus Strategiją ir jos priedą - kuriame pateikiamos siektinos reikmės (2030 m.) – galima preziumuoti, kad Strategija numatyta tik iki 2030 m.).

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad atsižvelgiant į Metodikos 3, 6 punkto nuostatas, turi būti atliekama *aplinkos analizė* (tuo tarpu Strategijos III skyrius kalba apie *esamos būklės* – stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizę). Be to, stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių formuluotės turėtų būti iš esmės peržiūrėtos, išgrynintos, nes kai kurios iš jų persidengia, pvz., tie patys aspektai įvardijami ir kaip ir stiprybės, ir galimybės; pateiktos grėsmių formuluotės savo esme labiau priskirtinos silpnybėms ir t.t.)

Būtina patikslinti Strategiją, derinant su Metodikoje nustatytais reikalavimais.

2. Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta, kad „<...> *Nacionalines darbotvarkes rengia nacionalinių darbotvarkių koordinatoriai, dalyvaujant strateginio valdymo sistemos dalyviams, nurodytiems šio įstatymo 3 straipsnio 17 dalies 1, 3 ir 9 punktuose, ir konsultuojantis su suinteresuotosiomis šalimis* <...>“. Įstatymo 3 straipsnio 17 dalies 9 punkte yra nurodyta *Valstybės pažangos taryba*. Atkreipiame dėmesį, kad rengėjai teikime nenurodo (nepateikia informacijos), kaip buvo įgyvendinama ši Įstatymo nuostata, t. y. kaip Valstybės pažangos taryba dalyvavo rengiant šią nacionalinę darbotvarkę.

3. Pritariame Teisingumo ministerijos pastabai, į kurią nebuvo atsižvelgta, kad Strategijos IX skyriaus nuostatos (ta apimtimi, kurioje numatyta, kad Darbotvarkės įgyvendinimą koordinuoja Krašto apsaugos ministerija) neatitinka Įstatymo 14 straipsnio 3 dalies, kurioje nustatyta, kad Nacionalinių darbotvarkių įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybė (mūsų nuomone, išlyga „*jei nacionalinėje darbotvarkėje nenumatyta kitaip*“ taikoma tik pažangos stebėsenos atlikimui ir pažangos vertinimo organizavimui). Todėl atitinkamai turėtų būti koreguojami Strategijos 20, 21 punktai.

4. Siūlome įvertinti, ar atsižvelgiant į Vidaus tarnybos statuto nuostatas, Strategijoje vietoj nuorodos į „*vidaus reikalų sistemos institucijas*“ (pvz., 18.3 papunktis ir kt.) neturėtų būti nuoroda į „*vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinės įstaigas*“ ar pan.

5. Atsižvelgiant į tai, kad karo komendantų statusą, funkcijas, veiklą reglamentuoja Karo padėties įstatymo nuostatos, siūlome įvertinti, ar Strategijos 18.5.1 papunktyje tikslinga nurodyti teisės aktą, kurį tvirtins Lietuvos kariuomenės vadas - *Karo komendantų veiklos koncepciją* (tokio teisės akto Karo padėties įstatymas nenumato). Taip pat atkreipiame dėmesį, kad aiškinamajame rašte nėra nurodyta, kad turės būti priimtas minėtas teisės aktas.

6. Strategijos priedo 4 punkte formuluojamas poveikio rodiklis – „*Visuomenės dalies, dalyvaujančios istorinės atminties įprasminimo renginiuose ir kaip vertybę puoselėjančios pilietinį ir tautinį tapatumą, padidėjimas (proc.)*“. Atkreipiame dėmesį, kad ši formuluotė turėtų būti tarpusavyje derinama su Strategijos 16.2.2 papunkčio formuluote („*bus stiprinamos istorinės atminties išsaugojimo ir puoselėjimo iniciatyvos*“).

7. Neaišku kodėl Strategijos priedo 22 punkte nėra nurodyta, kaip (kuo) bus vertinamas rodiklis „Socialinis kapitalas“ (prie visų kitų rodiklių nurodoma: proc., balai ar skaičius).

8. Strategija tikslintina gramatiniu ir teisės technikos aspektu atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298 (toliau – Rekomendacijos), nuostatas:

a. Strategijos 1 punkte pirmą kartą turėtų būti duodama pilna nuoroda į *Lietuvos Respublikos piliečius* (toliau įsivedant atitinkamą santrumpą); toliau Strategijos tekste ją vartoti nuosekliai (vienur Strategijoje vartojama - *piliečiai*, kitur – *Lietuvos piliečiai*, dar kitur – *Lietuvos Respublikos piliečiai*) (atitinkamai formuluotės turėtų būti vartojamos ir aiškinamajame rašte);

- b. Strategijos 3 punkte prieš žodžius „2 punkte“ įrašytinas žodis „Darbotvarkės“ (atsižvelgiant į 1 punkte įsivestą santrumpą);
- c. Lietuvos Respublikos Konstitucijos pavadinimas pirmą kartą vartotinas pilnas, toliau – jau be *Lietuvos Respublikos* (Rekomendacijų 6.1 papunktis);
- d. Strategijoje reikėtų suvienodinti vartojamas įvairias formuluotes (kai jos pagal prasmę suprantamos ir vartojamos identiškai), pvz.:
- *valstybės ir savivaldybių institucijos* (4 punktas, 6.2, 7.1 papunkčiai ir kt.); *institucijos* (6.1, 11.2 papunkčiai ir kt.); *valstybės institucijos ir įstaigos* (8.1 papunktis ir kt.); *valstybės institucijos* (10.3 papunktis ir kt.); *valstybės ir savivaldybių įstaigos* (Priedo 21 p. ir kt.); *savivaldos institucijos* (12.3 papunktis ir kt. - tai neatitinka ir Vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje pateiktos sąvokos);
 - *visuomenės atsparumas* (6.1, 9.1 papunkčiai ir kt.); *atsparumas* (9.3 papunktis ir kt.);
- Atkreipiame dėmesį, kad atitinkamai formuluotės turėtų būti vartojamos ir aiškinamajame rašte.
- e. Strategijos 4 punkte įvedama *Lietuvos kariuomenės* santrumpa - (toliau - LK), tačiau Strategijoje ji vartojama nenuosekliai (vienur – *kariuomenė*, kitur- *Lietuvos kariuomenė*, dar kitur – *LK*), būtina suvienodinti (atitinkamai formuluotės turėtų būti vartojamos ir aiškinamajame rašte);
- f. atkreipiame dėmesį, kad Seimo nutarimu tvirtinamos Strategijos papunkčiai negali turėti pastraipų (atitinkamai koreguotinas Strategijos 7 punktas su visais papunkčiais) (Rekomendacijų 57 punktas);
- g. papunkčių tekstas turėtų būti pradedamas rašyti mažąja raide, jų pabaigoje (jei juo nesibaigia visas punktas) dedamas kabliataškis (šiuo aspektu turi būti peržiūrėta ir pakoreguota visa Strategija);
- h. Strategijos 10.1 papunktyje duodama nuoroda į „KAS“ - pirmą kartą vartojant turėtų atskleistas santrumpos pilnas pavadinimas (turinys), toliau tekste įsivedant atitinkamą santrumpą;
- i. Strategijos 12.2.2, 17.2.3 papunkčiuose vietoj žodžių „*savivaldybės administracijų*“ įrašytini žodžiai „*savivaldybių administracijų*“;
- j. Strategijoje tikslintina 16.2.7 papunkčio numeracija (praleistas 16.2.6 papunktis);
- k. siūlome įvertinti, ar Strategijos priedo pabaigoje neturėtų būti pateikiamos tik tos santrumpos, kurios vartojamos priede (Strategijoje yra įvedamos santrumpos atitinkamų punktų tekste (*toliau-<...>*));
- l. aiškinamojo rašto 3 punkte turėtų būti nurodyti teisės aktai, kuriais patvirtintos jame minimos strategijos.

